

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Apparatus Doctrinae Sacrae**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

§. 9. Cum versantibus in Tribulatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38464

Arde
Kin

Theo
logia

D. 117
2. 8

ponunt, atque adeo occasionem faciunt fortitudinis & doctrinæ nostræ ostendendæ; an non tantò magis diligamus inimicos, quanto majora bona sunt spiritualia, quæ per amorem inimicorum obtinentur, quam materialia, quæ in hoc mundo tam sollicitè queruntur.

7. Hortetur, ut inimicum tanquam manum, & instrumentum, aut legatum Dei intueatur, quo Deus usus est ad ipsius læsi speciale commodum: an non enim ut sic exoseulabitur potius manum, aut legatum Dei tam paternè calligantis? Aut certe hortetur, ut cum intueatur tanquam à dæmone impulsam, aut morbo suo, an non ut sic potius condolebit ipsi, quam irascetur?

8. Ostendat, quod si velit vindictam de hoste capere, non possit id melius facere, quam si totam suam causam Deo committat; sic enim ipse Deus petit: *Mihi vindicta, & ego retribuam*, ad Rom. c. 12. Præterea verò etiam in memoriam illi revocet, quod nulla re magis se vindicare ab inimico possit, quam si nihil faciat injurias ejus; ita enim docet S. Hieronymus in Epistola ad Hebræos, dum ait: *Nihil ita confusam facit injuriam agentis, sicut fortis & mitis patientia tolerantis, & neque in opere, neque in lingua se vindicantis.*

Consultum est, etiam inducere alios à micis quibus ipse specialiter fidit, ut de adversario mollia colloquia inducant, declarando aliquam ab eo humanitatem aut beneficium sibi præstitum esse, bene de ipso locutum & conando in rebus agendis aliquid cum ipso commercium inducere: debent enim ad hujus morbi intestini curationem varia remedia tentari.

§. IX.

Quo modo juvandi qui in aliqua Tribulatione versantur.

Exponendum primò, Nihil sine voluntate Dei nobis contingere, testante Scriptura, *Eccles. cap. 17. Bona & mala, vita & mors, paupertas, honestas à Deo sunt.* Deus autem noster est Pater benignissimus, qui omnia ad utilitatem nostram disponit, & solus novit quid nobis expediat. Nec omittit suo tempore suum nobis auxilium, & solatium præstare, qui dicit iusto: *Cum ipso sum in tribulatione, & D. Paulo: Virtus in infirmitate perficitur.*

2. Ostendat, Tribulationes esse signum filiorum Dei & prædestinationis. Id colligitur 1. ex S. Paulo ad Hebræos c. 12. dicente: *Fili mi, noli negligere disciplinam patris, neque fatigeris, dum ab eo argueris. Quem enim diligit Dominus, castigat; flagellat autem omnem filium, quem recipit.* Ex Testimonio S. Raphaelis Tob. 12. *Quia acceptus fueras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te.* 3. Et ex praxi Amantium, qui comprimunt fortiter manus. Sic Deus Apocalip. 3. ait: *Ego quos amo, arguo & castigo.* 4. Ex revelatione Dei, quæ quondam revelavit S. Gertrudi, quod, quando Dominus nihil invenit in homine, propter quod placita dignatione ipsi adesse debeat, tribulationes vel molestias tam corporales, quam spirituales eidem immittit, ut inde habeat oportunitatem manendi cum illo; quia S. Scriptura dicit: *Iuxta est Dominus his, qui tribulato sunt corde.* Alio tempore eadem Virgo intellexit, *Bleso teste in consolat. Pusill.* quod quemadmodum annulus est signum desponsationis, ita adversitas humiliter propter Deum tolerata, sit verissimum signum divinæ Electionis, & quasi desponsatio animæ cum Deo, in tantum, ut gravatus quisque confidenter dicere possit: *Annulo subarrhavit me Dominus meus IESVS Christus.* Quod si inter ipsa adversa homo potest dono Dei etiam laudare Deum, & ei ex

animo gratias agere, jam tanquam sponsa amabilem coronam obtinet à Domino, quia gratitudo animi in adversis est ornatiissima atque pretiosissima corona animæ. 5. Ex testimonio Dei; quo S. Francisco dixit, infirmitatem, quam tum patiebatur, esse arham thesauri celestis, qui ipsi olim offerendus esset; ut in *Specul. Exemp. V. cæli gloria exemp.* 8. refertur. 6. Ex omnium Ss. Exemplo, de quibus S. Ecclesia canit: *Omnes Sancti quanta passi sunt tormenta, ut securi pervenirent ad palmam Martyrii.* Certè quò sanctiores fuere tantò magis tribulationibus vexati sunt. 7. Ex figuris variis, nam Ecclèti Dei sunt Lapides, qui super ædificandi suo tempore super lapidem Angularem Christum crescent in templum Dei, ergo in hac vita polliri malleo tribulationis debent, illi sunt Triticum suo tempore in horreum Domini congregandum, ergo prius flagellari & excui debent. Illi sunt Uvæ ex Christo, tanquam verà vite progæta, ergo oportet torculari eos subjicere, ut gratissimum vitis succum porrigat. Illi sunt holocaustum & Victimæ Deo gratissima, ergo per ignem tribulationis immolari debent. Item tribulatio est aurea virgè Afflicti similis, quæ signum clementiæ & gratiæ apud Regem obtentæ erat. Item est similis Funiculo rubro, quem milites Josue Rahab meretrici dederant, ut eum appendens ante fenestram ab interitu servaretur, *Josue cap. 2.* Tandem est similis signo Tau, per quod olim *Ezech. c. 9.* notati ab exitio servabantur.

3. Præcipuè hortetur afflicti, ut Christi exemplum & Ss. Passiones ob oculos ponat sibi. Hinc enim mirantur & solatium oriri colligitur. 1. Ex ipsa Christi revelatione; cum enim quædam persona vehementer afflicta esset, hæc audivit vocem, surge & cogita vulnera mea. Fecit, & mox se consolatum invenit, uti in *Fasciculo Myrrha P. Caraffa* refertur. Alius, qui à Religione ad sæculum reverti volebat, à Christo his vocibus in proposito confirmatus est: *Omne asperum intinge in latus meum, & erit tibi dulce.* ibid. Unde S. Catharina Senensis dicebat, tribulationem esse duro pani similem, qui ut facile per patientiam concoqui possit, in Ss. Christi Sanguinem intingendus sit. 3. Ex æquitate: non enim est major servus Domino, neque discipulus supra magistrum: neque membrum pedis melius est capite: si ergo Christum oportuit pati, & ita intrare in gloriam suam, quanto magis membra, discipuli & servi ejus per hanc viam ad cælum tendere debebunt: Urias admonitus à Davide, ut in domum propriam iret, & quiesceret: respondit: *Avia Dei, & Israel, & Iuda habitant in Paphionibus, & Dominus meus Joab, & servi Domini mei super faciem terræ manent: & ego ingrediar domum meam, ut comedam, & bibam, & dormiam cum uxore mea? Per salutem tuam, & per salutem animæ tuæ non faciam rem hæc.* 2. Reg. 11. An non multo magis Christianus simili modo se alloquatur: Dominus meus in toto Corpore passus est talia ac tanta: & ego hanc parvam tribulationem non suscipiam: Etego quidem iuste, ipse verò quid fecit? Ille totum Calicem in sanitatem meam exhaulsit, & ego in ejus honorem vel gustare illum recusabo?

Experientiâ colligitur hujus mediæ efficaciam. S. Elzearius Comes, cum uxor illius patientiam intaretur, reponit illi: *Noveris me inter dum sentire aliquam in animo adversum instantes me indignationem: sed illicò me convertio ad cogitandam injuriam Christo illatam, dicoque mihi ipsi cum imitari cupienti: Estiam;*

Etiam si famulus tuus barbaram tuam convellerent, & colaphos tibi impingerent, nihil totum hoc esset pra illis, quia Dominus tuus, & plura, & majora perpassus est, certoque habens, conjux mea, me nunquam cessare a commemorandis injuriis Salvatoris mei, donec animus plane sit tranquillus. Sicut enim amarè pilula, dum hostiâ involvuntur, facilius sumuntur: ita & tribulationes, si eas memoriâ Passionis Christi velut hostiâ involvamus. Sicut etiam Erinaceus in foraminibus petrae refugium quaerit: ita anima Christiani in SS. vulneribus quaerere deberet.

4. Hortetur, ut saepe ad prævia tribulationibus promissa animum afflictus convertat, revocetque in memoriam illud S. Pauli ad Rom. c. 8. *Non sunt condigna passionibus hujus temporis ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis.* Si ergo Urinatores in aqua se promptè conijcunt, & gladiatores verbera contemnunt, & milites pericula alicui animo subeunt: bajuli onera læti portant, ut vilem mercedem & præmium consequantur: sic etiam Jacobo Patriarcha videbantur dies pauci præ amoris multitudine erga Rachaelem; quidni multò magis Christianus omnes adversitates libenter sustineat amore & spe tanti præmii, quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis descendit? Sic Christus proposito sibi gaudio sustinuit Crucem. Sic S. Stephanus intendens in cælum, vidit cælos apertos, sic & Christus Apostolos excitavit: *Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis.* Matth. 5. Sic S. Franciscum in gravi dolore oculorum animavit, dum dixit: *Franciscus, si tota terra esset aurum, & mare ac flumina & fontes essent balsamum, & omnes montes, collesque ac lapides essent gemma; & tibi alius tibi aurum, longe his prætorios daretur pro infirmitate, an non gauderes? Ecce hic thesaurus est vita æterna, quam tibi reposui. Et ex tunc te investio; & ista infirmitas & afflictio tua est archa illius beati thesauri.* Spec. Exemp. V. *Gloria cæl. ex. 8.* Diabolus quoque aliquando falsus est, se libenter omnia tormenta damnatorum usque ad extremum Judicii diem toleraturum, si unico momento Deum intueri liceret: quid non tolerandum ut æternum videatur? Sicut ergo vadantes flumen, sursum oculos erigunt, ne titubantes prolabantur; ita ne inter tribulationes labamur, consilium est, ut ad cælum oculos mentis erigamus; nam, ut S. Ildorus ait: *Qui futura vita præmia diligenter recognat, præsentis vita mala æquanimiter portat.*

5. Moneat afflictum, quod nemo sit in hoc mundo sine aliqua afflictione, nam, uti Job. 14. ait: *Homo natus de muliere brevis vivens tempore, repletur multis miseriis.* Ergo fatius est pati propter Deum, ut hac ratione satisfaciamus pro peccatis, lætiùs feramus tribulationem, & præmium in altera vita accipiamus, quàm ut per impatientiam nobis faciamus crucem majorem, & graves in altera vita pœnas acceramus, jacui amque summæ mercedis faciamus. Quam doctrinam antiqui pulchro hoc apologo explicabant. Hinnulus, inquit, inquit, *si vester à lupis ageratus ad oves confugerat, quas cum videret in pace degere, ait: Hic deinceps vitam meam pacificè transigam. Paulo post tamen ad unum sacerdotem, & agnos aliquos abducunt. Quos cum hinnulus ad immolandum trahi audisset, cum suspirio exclamavit: Heu mihi, ne video, nullus locus à persecutione immunis est; sed tamen omnibus per spectis, melius est hic manere, & in obsequium Dei pati, quam in escam cedere luporum.* Sic ergo etiam omnes iusti & prudentes Christiani discunt, quos hinnulus iste significat.

6. Jubeat afflictum meminisse, quoties infernum vel

purgatorium meruerit: sic omnia levius tolerabit. Quis enim latro gravissima tormenta promeritus, non cum gaudio acciperet colaphum, si tota pœna in hanc converteretur, & præterea ingens pro eo fortiter tolerato præmium offerretur? Ecce omnia tormenta hujus mundi comparata cum gehenna nec colapho quidem comparari possent; & tamen erit qui his longè mitiora & minora ferre reculet, maximè cum in præmium ipsa beatitudo promittatur? S. Franciscus Borgia omnia hospitia sibi optimè præparabat, quia cognitionem sui, & inferni præmiserat. Præmittat & hos duos prodromos afflictus, sic omnes tribulationes, per quam leves efficit.

7. Demonstret, frustraneum esse merorem ad malum leniendum, nam ut eleganter S. Chrysostomus ait hom. 5. ad populum: *Tristitia ob id nobis data est, non ut in morte, aut alia re doleamus, sed ut doleamus peccatum, quasi morbi illius remedium. Sicut ergo remedium lepræ duntaxat illam tollit, non alios morbos; sic tristitia peccatum tollit, non alias aegritudines, v. g. pecuniâ quis multatus est, doluit, non emendavit: filium amisit, doluit; non revocavit mortuum: contumeliam affectus est; non revocavit contumeliam: infirmatus, dolet; morbum non auferit, sed augeat. Sed peccat quis: tristatus est, peccata delet. Ergo tristitia tantum facta est propter peccatum, à quo nata est: idcirco ut sine ipso corrodit & absumit.*

S. X.

Quo modo Consolandi quibus Amicus, parens, aut filius mortuus est.

1. **S**ic afflictum apte alloqueris. Tres tantum possunt esse causæ te affligendi dolore ex tali morte: vel ex parte Dei, vel ex parte defuncti, vel ex parte tua aut amicorum: ex nulla autem hic parte dolendum est. Nam si Deum attendamus: ille pure suo repetit quod suum erat: si ergo, cum depositarius repetit depositum suum, volentes reddimus; cui si Pater cœlestis repetit amicum, quem nobis ad tempus concessit, doleamus & queramus? Præterea si boni Christiani sumus, nihil aliud velle debemus, quàm quod vult Deus: si ergo ille voluerit defunctum nobis auferre, quidni & nos velimus? Cur ergo non exclamamus cum S. Hieronymo (ad Paulam de obitu Bleisillæ) *Bonus est Deus, & omnia, quæ bonus facit, bona sint, necesse est. Maris orbitas irrogatur: plango, quod accidit: sed quia sic placet Domino, æquo animo sustinebo. Unicus ruptus est filius: durum quidem, sed tolerabile, quia sustulit ille, qui dederat.*

2. Si ipse defunctus attendatur: vel bonus is fuit, & bene defunctus est, vel malus fuit, & male obiit: *Si bene,* letandum potius est, quàm tristandum: nam ut S. Chrysostomus Hom. 63. in Matth. ait: *Illum abisse in præa florentia cum putes, ingentes cur adversum te sulcitas fluctus tempestatis? hic autem stultus præsentis vita pernavigavit. Si ad imperandum, regnandumque hoc sæculo mortalique regno filius tuus abisset, nolles eum inde redire, ut ipsum videres: nunc verò cum admeliora, majoraque regna processerit, parvi temporis absentiam ferre non poteris? Nolis ergo plorare: reddidisti enim depositum, quod tibi creditum erat. Præterea si tu cum amantissimo amico in carcere constitutus esses: & illi à Rege gratia fieret, atque ex carcere in aulam transferretur, ut ibi continuis deliciis frueretur: an tu doleres, vellesque eum in carcere retinere? minimè profecto, si verus amicus esses. Ecce Deus amicum tuum ex carcere corporis eduxit ad gaudia cœlestia: & tu eum ab his impedire velles? Si verò malus fuit, dolendum iterum non est: quia pejor evasisset, si diutius vixisset, atque*

adeo